

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Інститут підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції
Кафедра теорії права, конституційного та приватного права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ОК.06 МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПРАВОЗНАВСТВА»

Освітньо-наукова програма –	Право
Рівень вищої освіти –	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань –	08 Право
Спеціальність –	081 Право
Вид дисципліни –	обов'язкова
Мова викладання –	українська

Інформація про викладача
доктор юридичних наук,
професор
БАЛИНСЬКА Ольга Михайлівна
olga_bal@ukr.net

Львів
2022

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії права, конституційного та приватного права (протокол від 20 травня 2022 року № 13)

Розробник (викладач)
професор кафедри теорії права,
конституційного та приватного права
доктор юридичних наук, професор

Ольга БАЛИНСЬКА

Методологія сучасного правознавства: силабус навчальної дисципліни. Львів:
Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 10 с.

1. Характеристика дисципліни	
Семестр навчання	2 семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС 120 академічних годин
Анотація	Предмет вивчення навчальної дисципліни «Методологія сучасного правознавства» окреслює сутність, структуру та генезис методології юридичної науки, зокрема засадничі елементи діалектики, герменевтики, природного права та позитивізму, прагматизму, феноменології, структуралізму та постструктуралізму, структурно-функціонального аналізу, еволюціонізму, синергетики, цивілізаційного підходу як методологічних парадигм у дослідженні проблем розуміння держави, права та юридичної практики.
Мета вивчення дисципліни	Мета навчальної дисципліни – поглибити й систематизувати знання аспірантів (ад'юнктів) щодо способів дослідження змісту права та механізмів його функціонування, які вони здобули під час отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» і «магістр». Основні завдання вивчення дисципліни – допомогти здобувачам наукового ступеня доктора філософії у вирішенні проблемних питань стосовно специфіки типів праворозуміння та адаптації цих концепцій до галузевих юридичних наук; сприяти виробленню у здобувачів наукового ступеня доктора філософії здатності самостійно глибоко осмислювати правову реальність, сутність соціального суб'єкта і його місце в цій реальності, важливі проблеми суспільних відносин на основі методів і принципів, розроблених провідними мислителями новітнього часу.
2. Програмні компетентності та результати навчання здобувача за ОНП «Право»	
Інтегральні компетентності	- здатність вирішувати комплексні проблеми у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, - продукувати нові теоретичні та прикладні ідеї, - приймати відповідні організаційні та управлінські рішення у сфері правничої освіти або юридичної практики, - переосмислення наявних і створенням нових цілісних знань.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність критичного осмислення і творчого пошуку раціональних шляхів вирішення актуальних світоглядних та прикладних проблем юридичної науки і практики ЗК 2. Здатність кваліфікувати явища і події правової дійсності, а також розуміти характер процесів, що відбуваються у правовій системі держави як галузевій структурі ЗК 3. Здатність знаходити, відбирати, інтегрувати й систематизувати інформацію за певним напрямом і генерувати на її основі нові ідеї ЗК 4. Здатність застосовувати закони логіки в процесі інтелектуальної діяльності ЗК 9. Здатність кваліфіковано формулювати результати власних наукових пошуків і усвідомлювати соціальну та громадянську відповідальність за них ЗК 10. Здатність працювати автономно та в команді, проявляти лідерські навички та особистісні риси, що відповідають нормам професійної етики; здатність до самооцінки та самоосвіти

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності(ФК)	СК 1. Здатність формулювати наукову проблему, обирати оптимальні методи для власного дослідження, аналізувати й узагальнювати його результати, СК 2. Здатність виконувати самостійні оригінальні дослідження у певній галузі права та досягати наукових результатів, що створюють нові знання, СК 3. Здатність експертно оцінювати і тлумачити чинні нормативно-правові акти й розробляти пропозиції щодо їх удосконалення, СК 5. Здатність розуміти механізми впливу законодавства на різні сфери суспільних відносин, бачити прогалини і проблеми та моделювати варіанти їх усунення, СК 8. Здатність приймати обґрунтовані та ефективні стратегічно-управлінські рішення з питань правозастосовної діяльності, СК 9. Здатність зіставляти правові норми в межах інституту, галузі, системи права, а також різних правових систем, СК 10. Здатність практично застосовувати знання і норми чинного законодавства у дослідницько-пошуковій, науково-педагогічній, організаційно-управлінській та юридично-прикладній діяльності.
№ Програмних результатів за ОНП	Програмні результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1	Застосовувати сучасні педагогічні та психологічні методики в управлінській, педагогічній, науковій чи юридичній практиці
ПРН 2	Адаптувати новітні теорії, концепції, підходи щодо розуміння сутності та специфіки категорій приватного та публічного права до різних галузей юриспруденції, а також тенденції розвитку сучасних правових сімей – до правової системи України
ПРН 3	Аналізувати ефективність процесів державотворення та функціонування державно-правового механізму, прогнозувати їх перспективи
ПРН 4	Використовувати навички комунікативної стратегії та її технології у правотворчій і правозастосовній діяльності
ПРН 5	Застосовувати теоретичні знання для побудови моделей вирішення (у тому числі процесуального забезпечення) прикладних проблем приватного права
ПРН 6	Демонструвати навички організаційно-правового регулювання адміністративної юстиції та процедур провадження у справах про адміністративні правопорушення
ПРН 7	Діагностувати стан злочинності в державі, аналізувати перспективи реалізації сучасної державної політики, спрямованої на запобігання та протидію вчиненню протиправних дій
ПРН 8	Критично оцінювати чинне вітчизняне кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство і знати практику їх застосування
ПРН 9	Аналізувати механізми впливу оперативно-розшукового законодавства на суспільні відносини, грамотно застосовувати систему оперативно-розшукових сил, засобів і методів
ПРН 10	Долучатися новими теоретичними, прикладними і комплексними ідеями до виконання поставлених завдань із дотриманням стандартів професійної етики і системи загальнолюдських цінностей
ПРН 11	Розробляти план дослідження для вирішення дисертаційних завдань
ПРН 12	Презентувати (усно і письмово) результати власного наукового дослідження, відповідно до встановлених формальних і змістових вимог

ПРН 13	Вести наукову дискусію на науково-практичних заходах та через наукові видання, у тому числі іноземною мовою							
ПРН 14	Захистити дисертацію							
3. Структура навчальної дисципліни								
Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	разом	у тому числі			разом	у тому числі		
л		с	с.р.	л		с	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 1. Сутність і структура методології правознавства	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 2. Генеза методології юридичної науки	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 3. Діалектика як методологія правознавства	10	2	2	6	10	2	2	6
Тема 4. Герменевтика як методологічний напрям у юриспруденції	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 5. Природно-правова методологічна парадигма теорії держави і права	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 6. Позитивізм як методологічна парадигма юридичного дослідження	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 7. Прагматизм як методологічна парадигма у правознавстві	8	2	2	4	10	-	2	8
Тема 8. Феноменологія як методологічна парадигма права	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 9. Структуралізм і постструктуралізм як методологічні парадигми права	8	2	2	4	6	-	-	6
Тема 10. Структурний функціоналізм як методологічний підхід у юридичній науці	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 11. Еволюціонізм як методологічний підхід у юридичній науці	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 12. Синергетика як методологічна парадигма юридичних досліджень	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 13. Культурно-історичний (цивілізаційний) підхід як методологічна парадигма правових досліджень	8	2	2	4	6	-	-	6
Тема 14. Семіотика як методологія у праві	8	2	2	4	10	-	2	8
Екзамен								
Усього годин	120	28	28	64	120	12	12	96
Види навчання	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота							
Методи контролю	Поточний контроль, екзамен							

Попередні навчальні дисципліни (Пререквізити)	ОК 02. Філософія ОК 04. Проблеми тлумачення правових норм ОК 05. Комунікативна стратегія законотворчої і законодавчої діяльності
Супутні та наступні навчальні дисципліни (Постреквізити)	ВК 01. Актуальні проблеми філософії права
4. Організація навчання і контролю	
Проведення занять та консультацій	Усі аспіранти (ад'юнкти) незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта (ад'юнкта) і освітньо-науковою програмою ЛьвДУВС. Аудиторні заняття проводяться за розкладом відповідної групи у вказаних аудиторіях. Пропуски занять відпрацьовуються. Консультування проводиться за розкладом консультацій викладача, розміщеним на інформаційному стенді (сайті) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Городецька, 26 (або через e-mail викладача).
Відпрацювання пропущених занять	Відповідно до Положення про підготовку науково-педагогічних та наукових кадрів у ЛьвДУВС, порядок і критерії поточного оцінювання успішності визначаються робочою програмою з кожної навчальної дисципліни і можуть різнитися залежно від специфіки предмета вивчення та методики викладання. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС основними формами індивідуального відпрацювання здобувачами вищої освіти пропущених занять або отриманих незадовільних оцінок є: – усно під час безпосереднього спілкування із науково-педагогічним працівником з питань, передбачених планом практичного (лабораторного) чи семінарського заняття, яке відповідно було пропущене чи, на якому була одержана незадовільна оцінка. – письмово у формі підготовки та захисту реферату по одному з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка. Реферат є індивідуальним завданням, виконується здобувачем вищої освіти власноручно доступним для розуміння почерком обсягом 8–10 сторінок основного тексту (зберігається на кафедрі до початку наступного семінару). – письмово у формі розв'язання тестових завдань з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка. – виконання практичних (лабораторних) завдань з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка – вирішення тестових завдань або інших творчо-аналітичних завдань шляхом застосування комп'ютерних технологій з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка. Відповідно до затвердженого графіку відпрацювання відбуваються кожного понеділка з 13.00 до 15.00, або у формі відеоконференцій із застосуванням засобів дистанційного навчання Moodle

Допуск до підсумкового контролю	Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю у разі отримання мінімум однієї позитивної оцінки за кожен програмний результат навчання та має відпрацьовані пропущені практичні, семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки (відповідно до Положення ЛьвДУВС «Про організацію освітнього процесу»)
Система оцінювання	Оцінювання рівня досягнення програмних результатів навчання проводиться шляхом поточного та підсумкового оцінювання. Поточне оцінювання застосовується для вивчення рівня досягнення програмних результатів навчання на семінарських, практичних заняттях, за виконання (підготовку) рефератів та тестових завдань з використанням відповідних критеріїв та бальної шкали. Критеріями проходження здобувачем вищої освіти поточного оцінювання має бути отримання ним обов'язково мінімум однієї позитивної оцінки за кожен програмний результат навчання з ОНП у процесі поточного оцінювання. Оцінювання знань та умінь на семінарських і практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «Відмінно» виставляється, якщо питання розкрито повністю, аспірант (ад'юнкт) вільно орієнтується в матеріалі на рівні творчого використання. Оцінка «Добре» виставляється, якщо питання розкрито повністю, аспірант (ад'юнкт) добре орієнтується в матеріалі на рівні аналогічного відтворення. Оцінка «Задовільно» виставляється, якщо питання розкрито не повністю, аспірант (ад'юнкт) посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки. Оцінка «Незадовільно» виставляється, якщо питання не розкрито або розкрито неповністю, а аспірант (ад'юнкт) не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки. Оцінювання рівня підготовки та виступу з рефератом здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями: Оцінка «Відмінно» виставляється, якщо тема реферату розкрита повністю на рівні творчого використання останніх публікацій з теми, матеріал викладено змістовно, логічно та лаконічно; під час відповідей на запитання аспірант (ад'юнкт) вільно орієнтується в матеріалі; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Добре» виставляється, якщо тема реферату розкрита повністю на рівні аналогічного відтворення, матеріал викладено змістовно, логічно та не завжди лаконічно; під час відповідей на запитання аспірант (ад'юнкт) добре орієнтується в матеріалі; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Задовільно» виставляється, якщо тема реферату розкрита не повністю, матеріал викладено не змістовно та з порушенням логічного зв'язку; під час відповідей на запитання аспірант (ад'юнкт) посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки; реферат оформлено відповідно до встановлених вимог. Оцінка «Незадовільно» виставляється, якщо тема реферату не розкрита або розкрита неповністю та матеріал викладено не змістовно та не логічно; під час відповідей на запитання аспірант (ад'юнкт) не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі та робить принципові помилки. Оформленість реферату немає значення. Оцінювання рівня засвоєння матеріалу за результатами проведення тестового завдання здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями:

	Оцінка «Відмінно» виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 90-100% завдань. Оцінка «Добре» виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 71-89% завдань. Оцінка «Задовільно» виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 60-70% завдань. Оцінка «Незадовільно» виставляється, якщо здобувач вищої освіти дав правильну відповідь на 0-59% завдань. Підсумкове оцінювання рівня засвоєння програмних результатів навчання проводиться у формі екзамену за 100-бальною шкалою.
Шкала підсумкового оцінювання	Відображена у Таблиці 1 Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС https://www1.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/principle.html
Академічна доброчесність	Академічна доброчесність учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про антиплагіатну систему у Львівському державному університеті внутрішніх справ» затвердженого наказом ректора ЛьвДУВС від 02.06.2020 № 126 https://www1.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/principle.html та листа Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 № 1/9-650 «Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти».
5. Літературні та інформаційні джерела	
Основна література	1. Балинська О. М., Яценко В. А. Методологія сучасного правознавства: посібник / за заг. ред. О. М. Балинської. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 372 с. 2. Балинська О.М. Правова комунікація: вербально-біхевіористський підхід: монографія. Львів: ПАІС, 2008. 212 с. 3. Балинська О.М. Семіотика права: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2013. 416 с. 4. Бандура О.О. Єдність цінностей та істини у праві. Київ: НАВСУ, 2000. 200 с. 5. Бехруз Х. Исламские традиции права: монография. Одесса: Юрид. лит-ра, 2006. 294 с. 6. Бехруз Х. Основы цивилизационного подхода в сравнительном правоведении. Одесса: Фенікс, 2007. 64 с. 7. Вітгенштайн Л. Tractatus Logico Philosophicus. Філософські дослідження. Київ: Основи, 1995. 312 с. 8. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: у 2-х т. Т. 1: Герменевтика І: Основи філософської герменевтики. Київ: Юніверс, 2000. 464 с.; Т. 2: Герменевтика ІІ: доповнення. Київ: Юніверс, 2000. 478 с. 9. Гайдеггер М. Дорогою до мови. Пер. з нім. В. Кам'янця. Львів: Літопис, 2007. 232 с. 10. Грищук В.К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини: монографія. Хмельницький: ХУУП, 2012. 736 с. 11. Гьофе О. Розум і право. Складові інтеркультурного правового дискурсу. Київ: Альтерпрес, 2003. 263 с. 12. Декарт Р. Метафізичні роздуми; пер. з франц. З. Борисюк. Київ: Юніверс, 2000. 304 с. 13. Дельєж Р. Нариси з історії антропології: Школи, автори, теорії / Пер. з фр. Є. Марічева. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 287 с. 14. Деріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі наук про людину. Письмо та відмінність. Київ: Основи, 2004. 602 с. С. 563-590.

	15.Джемс У. Что такое прагматизм? URL: http://sophia.nau.edu.ua/2010-07-29-11-48-45/2010-07-29-11-55-07/74-2010-07-31-08-46-46. 16.Ділі Дж. Основи семіотики; перекл. з англ. та наук. ред. А. Карась. 2-е вид. Львів: Арсенал, 2000. 232 с. 17.Дудаш Т. Праворозуміння крізь призму герменевтики. Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України. Редкол.: Рабінович П.М. (гол. ред.) та ін. Серія 1. Дослідження та реферати. Вип. 22. Львів: Край, 2010. 248 с. 18.Дудченко В.В. Традиція правового розвитку: плюралізм правових вчень. Одеса: Юрид. література, 2006. 302 с. 19.Дудченко В.В., Аракелян М.Р., Завальнюк В.В. Герменевтика права: розвиток юриспруденції: навчальний посібник. Київ: Фенікс, 2014. 184 с. 20.Жаровська І. М., Ортинська Н. В., Шай Р.Я. Правова глобалізація: монографія. Львів, 2016. 188 с. 21.Козловський А.А. Право як пізнання: вступ до гносеології права. Чернівці: Рута, 1999. 295 с. 22.Корунчак Л.А. Проблема використання синергетичного підходу при дослідженні правових явищ. Часопис Київського університету права. 2011. № 3. С. 58-62. 23.Костицький М.В. Логіка як методологія наукового пізнання. Філософські та методологічні проблеми права. 2014. № 1 С. 3-13. 24.Литвинов О.М. Право як феномен культури: спроба філософського осмислення: монографія. Луганськ: Янтар, 2014. 800 с. 25.Лясковець О., Макушев П. Позитивістська парадигма в українській юридичній думці (60-ті рр. XIX – 20-ті рр. XX ст.): монографія. Харків: Апостроф, 2010. 480 с. 26.Рабінович С.П. Природно-правові підходи в юридичному регулюванні: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 576 с.
Методичне забезпечення	1. Гураленко Н.А. Стилi юридичного мислення: компаративістський підхід. Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-2. С. 359-363. 2. Кельман М.С. Методологічні проблеми теорії держави і права: курс лекцій. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 124 с. 3. Козюбра М.І. Методологія правознавства і методологія права: співвідношення понять та їх особливості. Право України. 2014. № 1. С. 22-32. 4. Тимошина Е.В. История и методология юридической науки: лекции. Український діловий інформаційний каталог: URL: http://udik.com.ua/books/book-1816/
Інформаційні ресурси	1. Вікіпедія – Вільна енциклопедія (http://uk.wikipedia.org). 2. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (http://www.president.gov.ua). 3. Сайт Верховної Ради України (http://www.rada.gov.ua). 4. Верховний Суд (https://supreme.court.gov.ua). 5. Урядовий портал – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (http://www.kmu.gov.ua). 6. Міністерство внутрішніх справ України (http://www.mvs.gov.ua). 7. Національна поліція України (https://www.npu.gov.ua). 8. Міністерство освіти і науки України (http://www.mon.gov.ua). 9. Бібліотека Верховної Ради України (http://lib.rada.gov.ua). 10. Державна науково-технічна бібліотека України (http://gntb.gov.ua). 11. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» (http://www.library.ukma.edu.ua).

	12. Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника (http://www.lsl.lviv.ua). 13. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (http://www.nbuv.gov.ua). 14. Бібліотека Українського католицького університету (http://ucu.edu.ua/research/library/). 15. Бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ (https://www.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh) 16. Електронний інституційний репозитарій Львівського державного університету внутрішніх справ (http://dspace.lvduvs.edu.ua)
6. Опитування щодо якості викладання	
Опитування проводиться після завершення навчання в он-лайн режимі, посилання буде надано перед опитуванням	